

ЗАУВАЖЕННЯ

до проекту рішення Запорізької обласної ради

«Про припинення діяльності комунального закладу «Мелітопольська спеціальна загальноосвітня школа – інтернат «Гармонія» Запорізької обласної ради шляхом приєднання до комунального закладу «Мелітопольська загальноосвітня школа – інтернат I-III ступенів» Запорізької обласної ради, перейменування комунального закладу «Мелітопольська загальноосвітня школа – інтернат I-III ступенів» Запорізької обласної ради у комунальний заклад «Мелітопольська спеціальна загальноосвітня школа – інтернат» Запорізької обласної ради та затвердження нової редакції статуту»

Управлінням юридичного забезпечення діяльності ради виконавчого апарату обласної ради, за результатом розгляду проекту рішення «Про припинення діяльності комунального закладу «Мелітопольська спеціальна загальноосвітня школа – інтернат «Гармонія» Запорізької обласної ради шляхом приєднання до комунального закладу «Мелітопольська загальноосвітня школа – інтернат I-III ступенів» Запорізької обласної ради, перейменування комунального закладу «Мелітопольська загальноосвітня школа – інтернат I-III ступенів» Запорізької обласної ради у комунальний заклад «Мелітопольська спеціальна загальноосвітня школа – інтернат» Запорізької обласної ради та затвердження нової редакції статуту» (надалі – проект рішення), підготовленому Департаментом освіти і науки облдержадміністрації, звертається увага на наступному.

Як вбачається з пояснювальної записки до проекту рішення, припинення комунального закладу обласної ради обумовлене тим, що у даний час, згідно інформації, наявній в Департаменті, більша частина учнів навчається за програмою інтенсивної педагогічної корекції для дітей із затримкою психічного розвитку. Відтак, Департаментом вказується, що зазначена вада є найбільш незначною, і такі діти можуть навчатися за індивідуальною програмою у загальноосвітніх навчальних закладах за місцем проживання.

Зазначається, що у зв'язку з запланованим поступовим вивільненням класів для дітей з затримкою психічного розвитку та загальноосвітніх класів, на створеній базі планується розширення спектру надання освітньо – реабілітаційних послуг для дітей з вадами опорно-рухового апарату у поєднанні з вадами розумового розвитку.

Надаючи оцінку порушеним у проекті рішення правовідносинам слід виходити з наступного.

Згідно з Конституцією України, держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання. Повна загальна середня освіта є обов'язковою (стаття 53 Конституції України).

У свою чергу, відповідно до статті 49 Конституції України держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного

обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Держава сприяє розвитку лікувальних закладів усіх форм власності.

Як вбачається з пункту 1.1 статуту комунального закладу «Мелітопольська спеціальна загальноосвітня школа – інтернат «Гармонія» Запорізької обласної, затвердженого рішенням Запорізької обласної ради від 30.05.2013 №42, заклад є спеціальним навчальним закладом I-II ступенів для дітей, що потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, який може мати у своєму складі дошкільні групи.

Питання присвоєння школі-інтернату статусу «спеціального» врегульовано згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України №852 від 15.09.2008 «Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку» (надалі – Положення). Відповідно до пункту 1.1 Положення, спеціальна загальноосвітня школа-інтернат – загальноосвітній навчальний заклад, що забезпечує здобуття певного рівня освіти, професійну орієнтацію та підготовку, проводить корекційно - розвиткову роботу з дітьми, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, умови проживання та утримання за рахунок держави.

Аналогічні умови передбачає пункт 1.5 статуту, згідно з яким головною метою Закладу є забезпечення здобуття певного рівня освіти, професійна орієнтація та підготовка, проведення корекційно-розвиткової роботи з дітьми, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку та утримання за рахунок обласного бюджету.

Відповідно до Закону України "Про реабілітацію інвалідів в Україні" спеціальна школа (школа-інтернат) за змістом реабілітаційних заходів належить до установ психолого-педагогічної реабілітації та здійснює комплексну реабілітацію дітей-інвалідів відповідно до державних соціальних нормативів у сфері реабілітації (пункт 1.3 Положення)

У відповідності до пункту 9.2 Положення, спеціальна школа (школа-інтернат) повинна мати свою територію, приміщення та обладнання для організації навчально-виховного процесу, корекційно-відновлювальної роботи, реабілітаційних заходів, проживання вихованців, проведення позакласної роботи.

Для проведення корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи в усіх спеціальних школах (школах-інтернатах) також повинні бути обладнані логопедичні кабінети; кабінети ЛФК, масажу і вправ на тренажерах; кабінети: терапевтичний, фізіотерапії, стоматологічний, процедурний, клімато-бальнеологічного лікування, тощо.

За змістом проекту рішення та пояснювальної записки до нього не вбачається відсутність будь-яких з перелічених умов у закладі, що пропонується припинити, не наведено конкретних обставин неможливості виконання закладом своєї статутної мети - забезпечення здобуття певного рівня освіти, професійна орієнтація та підготовка, проведення корекційно-розвиткової роботи з дітьми, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку дітей.

Окрім того, ініціатором порушеного питання не наведено економічного обґрунтування такого припинення в частині зменшення (збільшення) витратної частини обласного бюджету на утримання закладів.

У свою чергу, посилення на поступове вивільнення класів спеціального закладу за рахунок можливості учнів з «найбільш незначними вадами» навчатися за індивідуальними програмами у загальноосвітніх навчальних закладах за місцем проживання не може бути достатньою підставою для припинення діяльності закладу та порушення питання про перепрофілювання іншого комунального закладу обласної ради з огляду на те, що направлення дітей на навчання до спеціальної школи – інтернату здійснюється виключно на підставі відповідного висновку психолого-медико-педагогічної консультації (МПК) та за умови безумовного контролю Департаменту, якому за галузевою спрямованістю підзвітний заклад.

Аналізуючи поданий проект рішення на відповідність вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та рішенням обласної ради, слід виходити з того, що на шостій позачерговій сесії обласної ради, яка відбулась 30.06.2016 депутатами обласної ради висловлені пропозиції щодо необхідності ґрунтовного вивчення порушеного питання, з урахуванням необхідності залучення до обговорення депутатів обласної ради, спеціалістів відповідної галузі наукових знань, безпосереднього відвідування закладів депутатами, аналізу порушеного питання на відповідність Указу Президента України від 25.08.2015 №501/2015 «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини», розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.11.2015 №1393-р «Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року», чинному законодавству.

На виконання цього, Рішенням обласної ради від 28.07.2016 №26, створено Тимчасову контрольну комісію з вивчення питання щодо оптимізації шкіл – інтернатів Запорізької обласної ради. Пунктом 2 цього рішення доручено керівнику комісії про результати проведеної роботи підготувати звіт та проінформувати депутатів обласної ради на сесії Запорізької обласної ради.

За змістом частини 1 статті 48 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», тимчасові контрольні комісії ради є органами ради, які обираються з числа її депутатів для здійснення контролю з конкретно визначених радою питань, що належать до повноважень місцевого самоврядування. Контрольні комісії подають звіти і пропозиції на розгляд ради.

Повноваження тимчасової контрольної комісії ради припиняються з моменту прийняття радою остаточного рішення щодо результатів роботи цієї комісії, а також у разі припинення повноважень ради, яка створила цю комісію (частина 4 статті 48 Закону).

Станом на дату розгляду управлінням проекту рішення (10 листопада 2016) будь-якого рішення обласною радою щодо результатів роботи створеної у липні 2016 року тимчасової контрольної комісії не приймалось.

Крім того, до проекту рішення не додано навіть будь-якого протоколу, висновку, тощо, тимчасової контрольної комісії з розгляду порушеного у проекті рішення питання.

Одночасно, порядок прийняття рішення з питань конституційних прав, свобод та обов'язків громадян, суспільно-економічного розвитку держави, реалізації та захисту прав і свобод громадян, задоволення їх політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів врегульовано Постановою Кабінету Міністрів України №996 від 03.11.2010 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» (із урахуванням змін, внесених Постановою КМУ №301 від 14.05.2015).

Згідно з пунктом 5 цієї постанови, органам місцевого самоврядування рекомендовано під час проведення консультацій з громадськістю та утворення громадських рад при органах місцевого самоврядування керуватися затвердженими цією постановою Порядком і Типовим положенням, затвердженим нею.

Відповідно до пункту 3 Порядку, з питань, що стосуються суспільно-економічного розвитку держави, реалізації та захисту прав і свобод громадян, задоволення їх політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів проводяться консультації з громадськістю.

Крім того, згідно з пунктом 12 Порядку, в обов'язковому порядку проводяться консультації з громадськістю у формі публічного громадського обговорення та/або електронних консультацій з громадськістю щодо проектів нормативно-правових актів, які стосуються конституційних прав, свобод та обов'язків громадян; стосуються життєвих інтересів громадян, у тому числі впливають на стан навколишнього природного середовища; визначають стратегічні цілі, пріоритети і завдання у відповідній сфері державного управління (у тому числі проекти державних і регіональних програм економічного, соціального і культурного розвитку, рішення стосовно їх виконання); стосуються інтересів територіальних громад, здійснення повноважень місцевого самоврядування, делегованих органам виконавчої влади відповідними радами; стосуються витрачання бюджетних коштів (звіти головних розпорядників бюджетних коштів за минулий рік).

Отже, як убачається з Порядку, прийняттю рішення про закриття школи, припинення діяльності лікувального закладу має передувати проведення відповідних консультацій з громадськістю, в ході яких може бути виявлена думка мешканців відповідного населеного пункту для врахування при прийнятті відповідного рішення.

Процедура проведення консультацій з громадськістю визначена Порядком. Зокрема, згідно із пунктом 12 Порядку, строк проведення консультацій з громадськістю повинен становити не менше 15 календарних днів.

До того ж, процедура проведення консультацій передбачає опублікування проекту відповідного документа на сайті органу, що планує його видати. В свою чергу, частиною 3 статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» визначено, що проекти нормативно-правових актів, рішень органів місцевого самоврядування, розроблені відповідними розпорядниками, мають

бути оприлюднені ними не пізніше як за 20 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття.

За таких обставин, зважаючи на відсутність в поданих Департаментом освіти і науки України Запорізької обласної державної адміністрації документах відомостей щодо дотримання вищеназваних норм законодавства, питання, порушене у проекті рішення, підлягає доопрацюванню.

Начальник управління

 Е.О. Мороз
Ю. Мисюта